

Päiväys/Datum
15.3.2021

Dnro/Dnr
TRAFICOM/99732/06.04.06.02/2021

Viite/Referens
Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän
tartuntatautilain 58 f §:n mukainen ilmoitus

Päätös ilmoitukseen ja pyyntöön matkustajamäärän väliaikaisesta rajoittamisesta covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirin alueella

Asia Päijät-Hämeen sairaanhoitopiiriä edustava Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä on 2.3.2021 ilmoittanut Liikenne- ja viestintävirastolle (jäljempänä myös Traficom), että Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän alueella on 1.3.2021 todettu täyttyvän tartuntatautilain 58 f §:n edellytykset ja pyytänyt Traficomia tekemään toimivaltaansa kuuluvan päätöksen matkustajamäärien rajoittamisesta liikennevälineissä alueellaan. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän alueella sijaitsevat Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Iitti, Kärkölä, Lahti, Myrskylä, Orimattila, Padasjoki, Pukkila ja Sysmä.

Liikenne- ja viestintäviraston päätös ja perustelut

Päätös

Liikenne- ja viestintävirasto ei rajoita liikennevälineiden suurinta sallittua matkustajamäärää Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän alueella. Traficomien arvon mukaan 58 e §:n mukaiset ja muut jo toteutetut toimenpiteet ovat tois- taiseksi riittäviä eikä matkustajamäärien rajoittaminen ole välttämätöntä covid- 19-epidemian leviämisen estämiseksi.

Asian valmistelu

Traficom vastaanotti 2.3.2021 Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ilmoituksen siitä, että sairaanhoitopiirin alueella täyttyvät tartuntatautilain 58 f §:n edellytykset ja että sairaanhoitopiiri pyytää Traficomia tekemään toimivaltaansa kuuluvan päätöksen matkustajamäärien rajoittamisesta liikennevälineissä alueella.

Saatuun Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymältä ilmoituksen, Traficom pyysi selvitystä seuraavilta tahoilta:

- Lahden kaupunki joukkoliikenteen toimivaltaisena viranomaisena
- Uudenmaan ELY-keskus joukkoliikenteen toimivaltaisena viranomaisena

- Lahden seudun joukkoliikenteen yhteistyöryhmä, jossa mukana myös markkinaehtoisien linja-autoliikenteen edustajia. (selvitystä ei saatu)
- VR Yhtymä
- Liikenne- ja viestintäministeriö
- Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä (lisäselvityspyyntö ilmoituksen jälkeen)
- Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän alueellinen yhteistyöryhmä (selvitystä ei saatu).

Selvitystä ei pyydetty lento- ja meriliikenteestä, sillä Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirin alueella ei ole lentoliikennettä eikä alueella ole päätöstä tehtäessä myöskään sellaista vesiliikennettä, johon olisi tarvetta ottaa tässä päätöksessä kantaa.

Näiden selvitysten valossa Traficom arvioi tartuntatautilain 58 f §:ssä asetettujen edellytysten täyttymistä:

Tartuntojen ilmaantuvuus sairaanhoitopiirin alueella

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymältä saadun tiedon mukaan viimeisen 14 päivän ilmaantuvuus oli 82/100 000 asukasta kohden. Luku on ajanjaksolta 19.2. - 4.3.2021.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tartuntatautirekisteriin 14.3.2021 kirjattujen tietojen perusteella Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirin alueella viimeisen 14 vuorokauden sisällä ilmaantuvuus on 83,9/100 000 asukasta kohden ja todennettuja tapauksia ajanjaksolla ollut 176.

Tartuntaryppäiden jäljitettävyyys ja asiantuntija-arvio niistä seuraavasta merkittävästä riskistä uusien tartuntojen leviämiseen alueella.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymältä saadun tiedon mukaan sairaanhoitopiirin alueella esiintyy tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään, mikä aiheuttaa merkittävän uuden riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella. Päijät-Hämeen alueen pohjoisimmissa kunnissa, Sysmässä ja Hartolassa tautiryppäitä ei vielä ole esiintynyt. Lahti ympäristökuntineen muodostaa kuitenkin yhdessä sellaisen alueen, missä julkinen liikenne ylittää kuntarajat Lahden ollessa tämän liikenteen keskiössä. Sivuttaisliikenne on hyvinvointikuntayhtymän selvityksen mukaan maakunnassa hyvin vähäistä. Näin ollen myös haja-asutusalueiden julkinen liikenne suuntautuu Lahden kautta, missä myös taudin esiintyvyys on suurinta. Hyvinvointikuntayhtymän näkemyksen mukaan tartuntatautilain 58 e §:n mukaiset ja muut toteutetut toimenpiteet eivät ole riittäviä COVID-19-epidemian leviämisen estämiseksi. Toteutetuista toimista huolimatta alueen tautitilanne on nopeasti huonontunut ja alue on tällä hetkellä epidemian leviämisvaiheessa.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän 8.3. päivätyn asiakastiedotteen mukaisesti viikolla 9 tartunnanlähde oli tiedossa 76 prosentissa tartunnoista. Tuolloin jäljitettävyyys oli parantunut hieman edeltäneestä viikosta. Saman talouden sisällä tapahtuneita jatkotartuntoja oli 29. Ulkomailta tapahtuneita tartuntoja oli kaksi. Kouluissa oli kolme jatkotartuntaa. Tartunnoista peräti 14 oli työpaikalta peräisin. Ystävien ja sukulaisten tapaamisissa tapahtuneita tartuntoja oli 12. Ravintoloista todettiin kolme jatkotartuntaa. Karanteeniin määrättiin viikolla 9 yhteensä 729 henkeä.

Alueen vähintään 16-vuotiaista 11,6 prosenttia on saanut ensimmäisen koronarokotuksen. Viikolla 10 alueella annetaan noin 4 000 koronarokotusta. Tiedossa olevien toimitusmäärien mukaan 20 prosenttia väestöstä on saanut rokotuksen maaliskuun loppuun mennessä.

Matkustajamäärien kehitys

Saatujen selvitysten perusteella joukkoliikenteen matkustajamäärät ovat pudonneet covid-19-epidemian aikana. Pääsääntöisesti paikallislinja-autoliikenteessä ja lähijunaliikenteessä matkat ovat keskimäärin lyhyitä ja vuorotiheys suuri.

Lahden seudullisen joukkoliikenteen matkustajamäärä oli viikolla 8, juuri ennen seudun talvilomaa, noin 69 prosenttia viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna. Vuorot ovat kuormitetuimpia arkisin aamuisin ja iltapäivisin, kun koululaiset ovat liikenteessä. Yläkoululaisten ja toisen asteen opiskelijoiden siirryttyä 8.3.2021 etäopetukseen matkustajamäärät laskevat todennäköisesti entisestään ja Lahden seudun liikenteen arvion mukaan todennäköisesti yhdelläkään vuorolla ei matkustajamäärä ylitä 50 prosenttia vuoron kapasiteetista. Kapasiteetista voi olla yli 50% käytössä niillä vuoroilla, joilla liikennöidään seutuliikennekalustolla, jossa ei ole seisomapaikkoja. Pääsääntöisesti seutuliikennekalustolla liikennöidään kaikille avointa, mutta erityisesti koululaisten ja koulukuljetusten tarpeisiin suunniteltua liikennettä. Lahden seudun liikenne toimitti selvityksen liitteenä tiedot kuormitetuimmista vuoroista ja niiden keskimääräisestä matkustajamäärästä, kuormitetuimman yksittäisen vuoron matkustajamäärän sekä vuorolla yleensä käytössä olevan linja-auton kapasiteetin tammikuulta 2021.

VR Yhtymän selvityksen mukaan matkustajamäärät ovat pudonneet noin 60 % vuodesta 2019. VR:n kauko- ja lähiliikenteessä junien täyttöasteet ovat keskimäärin 10-30 % eli käytännössä jo alle puolet enimmäismatkustajamäärästä. Päijät-Hämeen osalta täyttöasteet ovat olleet keskimäärin 13-25 %. Vain yksittäisissä kaukoliikenteen junissa on ylittynyt 50 % täyttöaste perjantain tai sunnuntain liikenteessä sekä hiihtolomakaudella. Lähiliikenteessä yli 50 % täyttöasteet ovat harvinaisia. Hallituksen asettaman 8.3.2021 alkaneen kolmen viikon sulkutilan on arvioitu laskevan matkustajamääriä entisestään muun muassa etäopetukseen siirtymisen vuoksi. Lähiliikenteen osalta Päijät-Hämeen alueella ajetaan junalinjoilla Z ja G. Päivittäin junavuoroja ajetaan 32 G-junaa ja 37 Z-junaa. Kaukoliikenteen osalta Päijät-Hämeen alueen kautta kulkevia junia on keskimäärin 23 päivässä (helmikuussa yhteensä 648).

Mahdollisuudet välttää matkustajien välisiä lähikontakteja ja toimijoiden tekemät toimenpiteet

Toimijoita pyydettiin kuvaamaan selvityksessään mahdollisuuksia matkustaessa välttää lähikontakteja ottaen huomioon kuljetuksen kesto, liikennevälineen rakenne, mahdollisuus matkustajien osastointiin, istuma- ja seisomapaikkojen määrä sekä muut seikat.

Selvitysten mukaan liikennevälineissä on tehty tilajärjestelyjä, mm. poistettu linja-autossa ensimmäinen penkkirivi käytöstä kuljettajien suojelemiseksi ja matkustajia on suositeltu käyttämään muita maksutapoja kuin käteistä, mikä vähentää jonottamiseen käytettyä aikaa. VR:n kaukoliikenteessä matkustajamääriä pystytään rajoittamaan myyntijärjestelmän avulla ja algoritmi sijoittaa jo lipun oston yhteydessä matkustajat mahdollisimman kauas toisistaan. Konduktööreillä on jossain määrin mahdollisuus valvoa junassa täyttöastetta, säännöllisimmin kaukoliikenteessä. Liikennöintiä on tehty kysyntään nähden runsaalla vuoromäärällä ja kalustolla. Ruuhkien välttämiseksi junaliput on ostettava ennen matkaa

ja ruuhkattomille vuoroille myydään edullisempia lippuja. Ravintolavaunut on suljettu 8.3. alkaen kolmeksi viikoksi. Ravintolavaunut toimittavat tilaukset omalle paikalle tai hyttiin.

Selvityksissään toimijat ovat kuvanneet myös muita toimenpiteitä, joita on epidemian torjumiseksi otettu käyttöön. Matkustajille on annettu toimintaohjeita liikennevälineissä sekä eri viestintäkanavissa. Matkustajia ja henkilökuntaa on kehoitettu käyttämään kasvomaskia matkustaessaan sekä olemaan matkustamatta sairaana. VR on asettanut maskipakon 11.3.2021. Matkustajia on ohjeistettu välttämään ruuhka-aikoja. Lisäksi on ohjeistettu yskimis-, aivastus- ja käsihygieniasta sekä turvavälien pitämisestä. Siivoamista on tehostettu ja matkustajille on tarjottu mahdollisuus käsien puhdistamiseen. Ilmanvaihtoa on pyritty tehostamaan.

Arviot matkustajamäärien väliaikaisen rajoittamisen vaikutuksista

Traficom pyysi selvityspyynnössään ottamaan kantaa siihen, miten mahdollisen rajoituksen arvioidaan vaikuttavan alueen liikennepalveluihin ja matkustajien välttämättömiin liikkumistarpeisiin sekä peruspalveluiden toteutumiseen, erityisesti huomioiden huoltovarmuuteen liittyvät seikat.

Saatujen selvitysten perusteella paikallisessa ja seudullisessa liikenteessä yksittäiset kuormitetuimmat vuorot palvelevat pääasiassa koulumatkakuljetuksia ja rajoituksella vaikutettaisiin etenkin satunnaisiin matkustajamäärän ylityksiin. Väliaikainen matkustajamäärien rajoitus ei todennäköisesti aiheuttaisi toimenpiteitä nyt käsillä olevan sulkutilan aikana, jolloin yläkoululaiset ja toisen asteen opiskelijat ovat etäopetuksessa.

ELY-keskusten järjestämä liikenne on peruspalvelutasoista liikennettä ja siten vuorovälit ovat tyypillisesti kaupunkien paikallisliikenteeseen verrattuna paljon pidempiä. Selvityksessään Uudenmaan ELY-keskus toteaa alueella hankkimistaan vuoroista, että *"vuorot palvelevat voimakkaasti koulumatkakuljetuksia, joten oppilaiden jakaminen useampaan vuoroon ei ole mahdollista"*. Lahden seudun liikenne on selvityksessään esittänyt, että *"Näiden ryhmien palatessa lähiopetukseen, varautuu viranomainen myös ilman rajoitusta hankkimaan lisäkapasiteettia kaikista kuormitetuimmille vuoroille"*. Väliaikaisen rajoituksen riskiksi nähtiin, että lisäkapasiteetin hankkiminen varmuuden vuoksi useammalle samanaikaiselle vuorolle voi olla haastavaa, sillä tarvittavia lisäautoja ja -kuljetuksia ei ole välttämättä saatavilla ja tällöin matkustajamäärän väliaikainen rajoittaminen (kyydistä jättäminen) voi vaarantaa välttämättömän liikkumisen (mm. koulumatkat, kriittisten alojen työntekijöiden työmatkat).

Selvityksissä tuotiin esiin myös valvonnan järjestämisen haasteellisuus ja todettiin, että mikäli väliaikainen rajoitus asetettaisiin tulisi linjata siitä, mikä on kuljettajan oikeus rajoittaa kyytiin pääsemistä ja kenen matkustamista ensisijaisesti rajoitettaisiin.

Kustannusvaikutuksista Lahden seudun liikenne on todennut selvityksissään muun muassa, että *"muutosten tekninen ja käytännön toteuttaminen aiheuttaisi merkittäviä lisäkustannuksia sekä joukkoliikenteessä että seudun kuntien koululaiskuljetuksissa, joissa myös jouduttaisiin hankkimaan lisäkapasiteettia lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi"*.

Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirin alueella on alueen kautta kulkevaa juna- ja linja-autoliikennettä. Pitkänmatkaisessa, sairaanhoitopiirin kautta kulkevassa lii-

kenteessä matkustajamäärien väliaikaisella rajoittamisella olisi vaikutuksia liikenteen yleiseen kannattavuuteen (ottaen huomioon jo nyt pysyvästi alentuneet matkustajamäärät) sekä sairaanhoitopiirin aluetta laajempia vaikutuksia ihmisten välttämätöntä liikkumista palvelevaan tarjontaan.

Selvityksessään VR Yhtymä toi esiin, että "*Rajoitukset tarkoittaisivat VR:llä käytännössä paikkatarjonnan supistamista, liikennöintivuorojen ja reittiverkoston karsimista, tuotantokustannusten nousua ja henkilöstövaikutuksia. Muutosten tekninen ja käytännön toimeenpano aiheuttaisi merkittäviä lisäkustannuksia... Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirin alueella tämä vaikuttaisi pendelöintiin mm. Lahdesta ja Kouvolasta.*" VR toi esiin lisäksi valvonnan haasteet ja kustannusvai-
kutukset etenkin lähijunaliikenteessä, jossa ei ole henkilökuntaa.

Keskeiset säännökset

Tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla (147/2021) on annettu Liikenne- ja viestintävirastolle toimivalta antaa päätös matkustajamäärien väliaikaisesta rajoittamisesta covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi, mikäli lain 58 f §:n ehdot täyttyvät:

Jos on ilmeistä, että 58 e §:n mukaiset ja muut jo toteutetut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja jos covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi on välttämätöntä, Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä päätöksen, jolla rajoitetaan edellä 58 e §:n 1 momentissa tarkoitetun kuljetuspalvelun tarjoajan tai tämän toimeksiannosta toimivan liikennöitsijän suurinta sallittua matkustajamäärää, joka voidaan ottaa liikennevälineeseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös saadaan tehdä, jos:

1) sairaanhoitopiirin alueella 14 viimeisimmän päivän, jolta tieto on saatavilla, aikana todennettujen tartuntojen ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden on vähintään 25; ja

2) kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todetaan tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella.

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on viipymättä ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun tilanteen olemassaolosta tai perustellusta uhasta tilanteen syntymiselle alueellaan.

Liikenne- ja viestintävirasto saa päätöksellään velvoittaa rajoittamaan matkustajamäärää enintään puoleen siitä suurimmasta matkustajamäärästä, joka on sallittua ottaa liikennevälineeseen. Päätös saa koskea vain liikennevälineitä, joita käytetään yli 10 henkilön samanaikaiseen kuljetukseen.

Liikenne- ja viestintäviraston on päätöstä tehdessään ja matkustajamäärän rajoitusta arvioidessaan otettava huomioon:

1) tartuntojen ilmaantuvuus alueilla, joilla liikennöinti pääosin tapahtuu ja joista matkustajia voidaan ottaa kyytiin;

2) mahdollisuudet välttää matkustajien välisiä lähikontakteja ottaen huomioon kuljetuksen kesto, liikennevälineen rakenne, mahdollisuus matkustajien osastointiin, istuma- ja seisomapaikkojen määrä sekä

muut seikat, jotka vaikuttavat matkustajien sijoittumiseen liikennevälineessä; ja

3) kuljetuspalvelun tarjoajien tai näiden toimeksiannoista toimivien liikennöitsijöiden 58 e §:n mukaisesti toteuttamat toimenpiteet matkustajien välisten lähikontaktien rajoittamiseksi, 24 §:n mukaisesti mahdollisten altistuneiden jäljittämiseksi tarvittavien tietojen saatavuuden varmistaminen henkilökohtaisen paikkavarauksen perusteella, kasvosuojusten käyttäminen ja muut alueellisesti käytössä olevat keinot taudin leviämisen estämiseksi.

Tämän pykälän nojalla annettu päätös ei saa estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin eikä se saa estää virkamiestä tai viranhaltijaa hoitamasta virkatehtäviään.

Edellä 58 e §:ssä tarkoitetun kuljetuspalvelun tarjoajan tai tämän toimeksiannosta toimivan liikennöitsijän on selkeästi havaittavilla ja valvottavilla järjestelyillä varmistettava matkustajamäärän rajoittaminen päätöksessä todetun mukaiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös saadaan tehdä enintään kuukauden ajaksi kerrallaan. Päätös on välittömästi kumottava, jos edellytykset päätöksen voimassaoloon eivät enää täyty.

58 e § (19.2.2021/147)

Henkilöliikennettä koskevat toimenpiteet covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

Liikenteen palveluista annetun lain 2 §:n 1 kohdassa ja Ahvenanmaan maakunnan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitetun kuljetuspalvelun tarjoajan ja tämän toimeksiannosta toimivan liikennöitsijän, jolla on toimipaikka Suomessa tai joka on muuten Suomen oikeudenkäytön piirissä tai jonka liikennöimän palvelun lähtö- tai saapumipaikka on Suomessa tai jonka palvelu kulkee Suomen kautta, on covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi toiminnassaan huolehdittava siitä, että:

1) liikennevälineen matkustajien käyttöön tarkoitetut tilat ja pinnat puhdistetaan säännöllisesti ja puhdistamista tehostetaan sen lisäksi, mitä muualla kyseisen toiminnan osalta puhdistamisesta säädetään riittävän hygieniatason saavuttamiseksi ja säilyttämiseksi sekä siitä, että muita vastaavia tartuntojen leviämistä estäviä käytänteitä noudatetaan; ja

2) matkustajille tarjotaan mahdollisuus riittävän hygieniatason ylläpitämiseen liikennevälineessä sekä annetaan riittävän etäisyyden ylläpitämistä, käsien puhdistamista, kasvosuojusten käyttämistä ja muita vastaavia tartuntojen leviämistä estäviä käytänteitä liikennevälineessä koskevat toimintaohjeet.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettujen velvollisuuksien yksityiskohdista.

Hallituksen esityksessä (HE 147/2021 vp) ohjeistetaan rajoituspäätösten tekemistä muun muassa seuraavasti:

Alueellisen päätöksenteon tulee perustua viikoittain päivittyvään epidemiologiseen tilannekuvaan, epidemian vaihearvioon ja muuhun asiantuntijatietoon, jota alueelta saadaan. Päätökset on perusteltava

alueen tarpeilla, ja niissä on kuvattava kokonaisarviointi toimenpiteiden epidemiologisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista.

Velvoitteet ja rajoitukset perustuisivat hygienian ylläpitoon ja fyysisten kontaktien välttämiseen. Samanaikaisesti pyritään minimoimaan elinkeinonharjoittajille aiheutuvat haitat, joilla on suoraan vaikutusta myös työllisyyskehitykseen. Päätökset on perusteltava alueen tarpeilla, ja niissä on kuvattava kokonaisarviointi toimenpiteiden epidemiologisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista.

Koronavirustartuntojen leviämisen estämisen lisäksi sääntelyn tavoitteena olisi toteuttaa elinkeinonharjoittajan näkökulmasta hallinto-oikeudellista lievimmän haitan periaatetta siten, että elinkeinonharjoittajille enemmän velvoitteita asettavat keinot olisi porrastettu ja toimintaan eniten puuttuvat toimet olisivat aina viimesijaisia.

Päätöksessä olisi pyrittävä kuvaamaan yleisellä tasolla niitä toimenpiteitä, joilla luodaan edellytyksiä lähikontaktien välttämiseksi. Päätöstä tehdessä olisi arvioitava päätöksen vaikutuksia myös työmatkaliikenteeseen ottaen huomioon, että väljyyden lisääminen esimerkiksi kalustoa lisäämällä ei ole useissakaan tilanteissa, kuten junaliikenteessä, vaihtoehto. Liikenne- ja viestintävirasto hyödyntäisi arvioinnissaan asiantuntemustaan tunnistuen erilaisten liikennevälineiden tekniset yksityiskohdat ja rakenteet, jotka voisivat mahdollistaa esimerkiksi matkustajien osastoinnin, seisomapaikkojen määrän rajaamisen sekä muut tekijät, jotka vaikuttavat matkustajien asettumiseen liikenneväliin niin, että lähikontakteja voitaisiin ehkäistä.

Perustelut

Tartuntatautilain 58 e §:n mukaan liikenteen toimijoilla on velvollisuus huolehtia hygienia- ja väljyystoimenpiteistä liikennevälineissä. Tartuntatautilain hallituksen esityksen (HE 245/2020) säännöskohtaisten perusteluiden mukaan matkustajamäärien väliaikaista rajoittamista koskeva 58 f § on ehdottoman viimesijainen säännös. Sitä tulee soveltaa tilanteessa, jossa 58 e §:n mukaisilla ja muilla toiminnoilla ei voida varmistaa covid-19-taudin leviämisen estämistä liikenteessä. Ennen 58 f §:n soveltamista tulee arvioida mm. ovatko alueella toimivien kuljetuspalveluntarjoajien toimenpiteet riittäviä. Lain 58 f §:n mukaan päätöksen on oltava välttämätön taudin leviämisen estämiseksi.

Toimijoilta saatujen selvitysten mukaan tartuntatautilain 58 e §:n mukaisia ensisijaisia hygienia- ja väljyystoimenpiteitä sekä muita toimenpiteitä kuten kasvomaskisuosituksia on toteutettu varsin kattavasti. Lisäksi saadun selvityksen mukaan liikennevälinekohtaiset matkustajamäärät ovat laskeneet niin paljon, ettei matkustajamäärien alueellisella rajoittamisella olisi käytännössä suurta vaikutusta nykyisiin matkustajamääriin. 8.3-28.3.2021 voimassa olevan sulkutilan, joka pitää sisällään yläkoulujen ja toisen asteen opetuksen siirtymisen etäopetukseen, arvioidaan laskevan matkustajamäärää entisestään. Matkustajamäärien rajoittamista koskeva päätös koskisi käytännössä ns. ruuhkavuoroja, joiden osalta riittävästä väljyydestä ei ole huolehdittu.

Asiassa on huomioitava, että Traficomilla on toimivalta puuttua mahdollisiin epäkohtiin ja puutteisiin toimijoiden hygienia- ja väljyystoimenpiteiden

toteuttamisessa ilman matkustajamäärien rajoittamistakin myös Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän alueella.

Traficom on ottanut päätöksen oikeasuhtaisuutta arvioidessaan huomioon lievimmän haitan periaatteen mukaisesti muun muassa sen, että rajoituksilla olisi joukkoliikenteen kannattavuuteen heikentävä vaikutus ja valvonnan ja rajoitusten vaatimat toimenpiteet voisivat myös johtaa palvelutarjonnan vähentämiseen. Väliaikainen rajoitus vaikuttaisi heikentävästi joukkoliikenteen saavutettavuuteen ja vuorotiheyteen. Matkustajamäärien rajoittaminen voisi haitata työmatkustamista ja muuta välttämätöntä asiointimatkustusta. Lisäksi joukkoliikenteen supistuminen vaikuttaisi erityisesti sellaisiin ihmisryhmiin, joilla ei ole mahdollista liikkua yksityisautolla.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tartuntatautirekisterin 14.3.2021 kirjattujen tietojen perusteella Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirin alueella viimeisen 14 vuorokauden sisällä ilmaantuvuus on 83,9/100 000 asukasta kohden ja todennettu tapauksia ajanjaksolla ollut 176.

Traficom katsoo, että Päijät-Hämeen tautitilanteessa kuljetuspalveluiden tarjoajien tartuntatautilain 58 e §:n mukaiset toimet ovat tässä vaiheessa riittäviä eikä ole toistaiseksi välttämätöntä covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi rajoittaa kuljetuspalvelun tarjoajan tai tämän toimeksiannosta toimivan liikennöitsijän suurinta sallittua matkustajamäärää.

Päätöstä olla rajoittamatta matkustajamääriä voidaan pitää vallitsevissa olosuhteissa oikeasuhtaisena, kun otetaan huomioon alueella päätöksentekohetkellä vallitseva tartuntojen ilmaantuvuus ja jäljitettävyyys, liikennevälineissä tehdyt toimenpiteet tartuntojen ehkäisemiseksi, mahdollisesta rajoituksesta aiheutuvat yhteiskunnalliset haitalliset vaikutukset sekä matkustajamäärien rajoituspäätöksen tarkoitus toimia viimesijaisena ja väliaikaisena rajoituskeinona.

Asianosaisen kuuleminen

Ottaen huomioon kuljetuspalvelun tarjoajien ja liikennöitsijöiden huomattavan suuren määrän, Traficom ei ole kuullut kaikkia asianosaisia hallintolain 34 §:n 1 momentissa edellytetyllä tavalla. Täyttääkseen hallintolain 31 §:n mukaisen selvittämisvelvollisuutensa Traficom on pyytänyt erikseen selvitystä päätöksessä mainituilta tahoilta, joiden joukossa on niin markkinaehtoisien liikenteen, julkisesti tuetun liikenteen kuin liikenteen järjestämisestä vastaavien viranomaisten edustajia kuin myös terveysturvallisuuden asiantuntijoita.

Hallintolain 34 §:n 1 momentin mukainen kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi voinut aiheuttaa huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asia on ratkaistu ilman kuulemista.

Lisätietoja

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa
Jarkko Saarimäki
ylijohtaja
p. 040 836 0397
jarkko.saarimaki@traficom.fi

Sovelletut säännökset

Tartuntatautilaki (1227/2016) 58 e ja f §, 90 §
Hallintolaki (434/2003) 6 §, 34 §

Muutoksenhaku

Päätökseen tyytymätön voi valittaa siitä hallinto-oikeuteen. Ohje valituksen tekemiseen on liitteenä.

Kirsi Karlamaa
pääjohtaja

Jarkko Saarimäki
ylijohtaja

Liite

Valitusosoitus